

Haku valtiovarainministeriön kuntakokeiluihin 2015-2016

VD/3215/03.00.00/2013

KN/JTS/EL-H/HN/JV-N/AT/ET/SA-V/EA/AT/HO/PH

Taustaa

Suomen hallituksen kehyspäättöksen 21.3.2013 mukaan kuntien velvoitteiden vähentämisen toimintaohjelman tueksi käynnistetään paikallisia kokeiluja, joissa kokeilun avulla vähennetään kuntien velvoitteita. Velvoitteilla tarkoitetaan laissa tai asetuksessa kunnalle säädettyä, kuntia velvoittavaa määräystä siitä, miten lakisääteinen tehtävä tulee toteuttaa.

Syksyllä 2013 valtiovarainministeriössä laadittiin kuntakokeilujen esiselvitys, johon sisältyi myös kuuden kunnan kanssa käydyt keskustelut. Vantaan kaupunki oli mukana esiselvityksessä Kuopion, Oulun, Jyväskylän, Tampereen ja Turun kanssa.

Hallituksen 29.11.2013 tekemässä rakennepoliittisen toimintaohjelman toimeenpanoa koskevassa päätöksessä todetaan, että kuntien velvoitteiden vähentämisen tueksi toteutetaan kuntakokeiluja vuosina 2015 – 2016. Haku jakautuu kuuteen eri toimintamallikonaisuuteen, jotka on valittu esiselvityksessä kootuista aiheista. Kokeilujen edellyttämät lainsäädännön muutosesitykset annetaan eduskunnalle kevätistuntokaudella 2014.

Kuntakokeilun osioina olevat toimintamallit ovat:

1. Hyvinvoinnin integroitu toimintamalli
2. Koulutuspäiväkokeilut
3. Asumispalvelujen toimintamalli
4. Valvonnan toimintamalli
5. Kuntien ja Kelan välisen yhteistyön kehittäminen
6. Nuorisotakuun toimintamalli

Toimintamallien sisällöt on tarkemmin selostettu liitteenä olevassa ”Kuntakokeilut kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentämisen tueksi” –muistiossa.

Kuntakokeiluissa on tarkoitus kokeilla sellaisia säädösmuutoksia ja muita toimenpiteitä, joiden avulla kunnat voisivat poikkihallinnollisesti kehittää palvelurakennettaan ja säästää kustannuksiaan kokeilun piirissä olevista kunnille asetetuista velvoitteista riippumatta ja lainsäädännön mukaisesta palvelujen tavoittelusta vaikuttavuudesta tinkimättä.

Kuntakokeilut kytkeytyvät kuntauudistukseen. Niiden on tarkoitus palvella käynnistyviä kuntien yhdistämisselvityksiä. Ne voivat toimia myös sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen edellyttämien palvelurakenteiden ja toimintamallien suunnittelun tukena.

Kokeilukunnat ja hakumenettely

Kokeiluihin voivat hakea kuntarakennelain tavoitteet täyttävät kunnat tai alueet.

Aikataulusyistä kuntaryhmän kaikkien kuntien ei edellytetä hakuvaiheessa allekirjoittavan hakemusta. Kuitenkin kaikkien kokeilualueisiin mukaan tulevien kuntien tulee myöhemmin hyväksyä kuntien kanssa neuvoteltava valtion ja kuntien välinen kokeilusopimus.

Kunnat voivat hakea yhteen tai useampaan osaan kokeiluohjelman kuudesta osa-alueesta. Hakuaika päättyy 31.1.2014.

Kunnilta pyydetään hakulomakkeessa tietoja siitä, mikä on kunnan kehittämistilanne hakemuksen kohteena olevan toimintamallin osalta sekä siitä, miten ne aikovat toteuttaa kokeilua hakemallaan osa-alueella. Kunnilta pyydetään myös tietoja kunnassa jo käytössä olevista kokeilun osa-alueen seurantaan soveltuvista palvelujen laatu- ja tuloksia kuvaavista indikaattoreista. Valtiovarainministeriön kunnille lähettämä hakulomake on asian liitteenä.

Saatujen hakemusten perusteella kokeiluihin valitaan ne, joiden voidaan hakemuksessa esitettyjen tietojen ja suunnitelmien perusteella katsoa parhaiten edistävän kyseisten toimintamallien kehittämistä ja kokeiluissa tavoiteltujen tulosten saavuttamista. Kuntia/alueita otetaan mukaan kokeiluun 10–12 kappaletta.

Kokeiluaikataulut

Kokeilukuntien valinta tehdään helmi-maaliskuussa 2014, minkä jälkeen käydään valtion ja kokeilukuntien kesken tarkentavat neuvottelut kokeiluosioista ja indikaattoreista. Välittömästi kokeilusopimusten tekemisen jälkeen kokeilutoiminta voidaan käynnistää muilta kuin säädösmuutoksia edellyttäviltä osiltaan. Kokeilulainsäädäntö tulee voimaan 1.1.2015. Kokeilu päättyy 31.12.2016.

Valtiovarainministeriö on talousarvioehdotuksessa vuodelle 2014 varautunut tukemaan kokeilukuntia yhteensä enintään 300 000 euron suuruisella määrärahavarauksella. Tämä kattaa lähinnä valtion omia henkilöstökustannuksia, ja kokeiluun valitut kunnat joutuvat käytännössä vastaamaan itse kokeilusta aiheutuneista kustannuksista.

Vantaan kaupungin hakemuskokonaisuus

Kuntakokeilun hakukohteet on käsitelty kaupungin eri toimialoilla ja kaupungin johtoryhmässä. Haettaviksi kokonaisuuksiksi ja niihin osallistuviksi toimialoiksi valikoituivat seuraavat:

kokeilukohde / toimintamalli	Kokeilukohteen alakohta	osallistuvat toimialat tai tulosalueet
Hyvinvoinnin integroitu toimintamalli	Lakisääteisten yksilöllisten palvelusuunnitelmien yhdistäminen	sivistystoimi, sosiaali- ja terveystoimi, työllisyyspalvelut
	Tiedonsaanti yksilöllisten palvelusuunnitelmien tekemiseksi yhden toimintayksikön alaisessa toiminnassa	sivistystoimi, sosiaali- ja terveystoimi
	Moniammatillisten prosessien ja palvelukeskusten toimintojen suunnittelu	sosiaali- ja terveystoimi
	Tiedonsaanti toimintokohtaisten kehittämissuunnitelmien tekemistä varten	sivistystoimi, sosiaali- ja terveystoimi
Asumispalvelujen toimintamalli	Asumispalvelujen kehittämishanke	sosiaali- ja terveystoimi, maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö
	Asumispalvelujen valvontaohjelman uudistaminen sekä indikaattoreista sopiminen ja niiden valvonta	sosiaali- ja terveystoimi
Valvonnan toimintamalli	Alueellisesta valvontaohjelmasta sopiminen	sosiaali- ja terveystoimi
	Aluehallintovirastojen toimintatapojen kehittämiseen osallistuminen	sosiaali- ja terveystoimi
	Oma valvonnan roolin kehittäminen	sosiaali- ja terveystoimi
Kuntien ja kelan välisen yhteistyön kehittäminen	Toimeentulotukiyhteistyö	sosiaali- ja terveystoimi
Nuorisotakuun toimintamalli		konserni- ja asukaspalvelut, sivistystoimi, sosiaali- ja terveystoimi

Kuntayhteistyö

Haun valmistelussa on tehty yhteistyötä kuntien kanssa, mutta yksityiskohtaisia neuvotteluja yhteisistä hakemuksista muiden kuntien kanssa ei ole ollut mahdollista tällä aikataululla käydä lukuun ottamatta alla selostettua Apotti-hanketta. Sen sijaan Vantaan kaupungin hakemukseen lisätään jokaiseen osioon lauseke, jonka mukaan Vantaan kaupunki on valmis yhteistyöhön muiden kuntien kanssa edellä mainituissa toimintamalleissa.

Yhteistyö Helsingin kaupungin kanssa Apotti-hankkeessa kokeilukohteessa "Hyvinvoinnin integroitu toimintamalli"

Ehdotuksena on, että Vantaan kaupunki osallistuu Helsingin kaupungin hakemukseen Apotti-hankkeeseen liittyen. Hakemus on valmisteltu Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimen ja Apotti-hankkeen yhteistyönä ja se liittyy kokeilukohteeseen "Hyvinvoinnin integroitu toimintamalli".

Hakemusta käsitellään Helsingin kaupunginhallituksessa 27.1.2014 ja asian listatekstiluonnoksessa todetaan hankkeesta muun muassa seuraavaa:

Hyvinvoinnin integroitu toimintamalli

Hakemuksen on laatinut Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus yhteistyössä Apotti-hankkeen kanssa.

Hankkeen ylatason tavoitteina ovat yhtenäiset toimintatavat, kustannustehokas ja laadukas toiminta, tiedolla johtaminen ja tiedon hyödyntäminen, asiakaslähtöinen toiminta, tyytyväiset käyttäjät ja uudet innovatiiviset toimintatavat. Tavoitteiden toteutumisen seuranta varten kehitetään mittarit. Näiden tavoitteiden toteutuminen edellyttää mm. että kussakin palvelutilanteessa on laaja-alaisesti asiakkaan olosuhteita ja tarpeita koskeva tieto käytettävissä asiakkaan yksityisyyttä loukkaamatta.

Apotti-hankkeen kehittämis- ja muutostyön painopistealueita ovat mm. prosessien yhtenäistäminen ja toimijoiden välinen yhteistyö; paljon palveluja käyttävien asiakkaiden ja potilaiden palvelujen toimintamallit; sähköiset palvelut ja tiedolla johtaminen.

Apotti-hanke on tällä hetkellä Suomen laajin ja merkittävin sosiaalihuollon, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon tietojärjestelmähanke. On ensiarvoisen tärkeää, että tämän hankkeen toteutuksessa voitaisiin toisaalta olla kehittämässä uusia toimintamalleja ja toisaalta samalla toimintamallien kehittämisen kanssa luoda niitä vastaavat tietojärjestelmätoteutukset. Tämä edellyttää hyvinvoinnin integroidun toimintamallin toimenpiteosioissa mainittuja lainsäädännöllisiä tarkasteluja.

Apotti-hankkeen aikataulu sopii erittäin hyvin kuntakokeilujen aikatauluun. Vuosien 2014 – 2016 aikana Apotissa suunnitellaan ja aloitetaan hankkeessa mukana olevien kuntien ja tahojen yhtenäisten toimintamallien, toiminnan ja palvelujen kehittämis- ja muutostyö. Uuden tietojärjestelmäkokonaisuuden käyttöönotto alkaa vuonna 2017.

Kaupunginhallitus 27.1.2014 § 10

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) että Vantaan kaupunki hakee edellä esitetyllä tavalla valtiovarainministeriön vuosien 2015–2016 kuntakokeilun seuraaviin toimintamalleihin:
 - Hyvinvoinnin integroitu toimintamalli
 - Palveluasumisen toimintamalli
 - Valvonnan toimintamalli
 - Kuntien ja Kelan välisen yhteistyön kehittäminen
 - Nuorisotakuun toimintamalli
- b) todeta, että Vantaan kaupunki on valmis yhteistyöhön muiden kuntien kanssa edellä mainituissa toimintamalleissa,
- c) että Vantaan kaupunki osallistuu edellä esitettyyn Helsingin kaupungin ja Apotti-hankkeen yhdessä valmistelevaan hakemukseen ja
- d) oikeuttaa kaupunginkanslia laatimaan lopullinen hakemus kuntakokeiluihin toimialojen valmistelun pohjalta.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:

- 11 Haku kuntakokeiluihin -hakulomake
- 12 Kuntakokeilut kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentämisen tueksi –muistio

Täytäntöönpano: Kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

Vantaa

Hallintojohtaja Hanna Ormio, 09 839 22484, etunimi.sukunimi@vantaa.fi